

Сборник съдебна практика

РЕШЕНИЕ НА СЪДА (голям състав)

11 декември 2012 година *

„Неизпълнение на задължения от държава членка — Държавни помощи — Решение на Съда, установяващо неизпълнение на задължение — Възражение за недопустимост — Член 228, параграф 2 ЕО и член 260, параграф 2 ДФЕС — Неизпълнение — Имуществени санкции“

По дело C-610/10

с предмет иск за установяване на неизпълнение на задължения от държава членка, предявен на основание член 260, параграф 2 ДФЕС на 22 декември 2010 г.,

Европейска комисия, за която се явяват г-н В. Stromsky и г-н С. Urraca Caviedes, в качеството на представители, със съдебен адрес в Люксембург,

ищец,

срещу

Кралство Испания, за което се явява г-жа N. Díaz Abad, в качеството на представител,

ответник,

подпомагано от:

Чешка република, за която се явяват г-н М. Smolek, г-н D. Hadroušek и г-жа J. Očková, в качеството на представители,

встъпила страна,

СЪДЪТ (голям състав),

състоящ се от: г-н V. Skouris, председател, г-н К. Lenaerts, заместник-председател, г-н А. Tizzano, г-н М. Ilešič, г-н Т. von Danwitz и г-н J. Malenovský, председатели на състав, г-н U. Lohmus, г-н Е. Levits, г-н А. Ó Caoimh, г-н J.-С. Bonichot, г-н Ал. Арабаджиев (докладчик), г-жа С. Toader и г-н J.-J. Kasel, съдии,

генерален адвокат: г-н J. Mazák,

секретар: г-жа М. Ferreira, главен администратор,

предвид изложеното в писмената фаза на производството и в съдебното заседание от 12 юни 2012 г.,

* Език на производството: испански.

след като изслуша заключението на генералния адвокат, представено в съдебното заседание от 6 септември 2012 г.,

постанови настоящото

Решение

1 С исковата си молба Европейската комисия иска от Съда:

- да установи, че като не е приело всички мерки, които предполага изпълнението на Решение от 2 юли 2002 г. по дело Комисия/Испания (C-499/99, Recueil, стр. I-6031) относно възстановяване на помощите, които с Решение 91/1/ЕИО на Комисията от 20 декември 1989 година относно помощите, предоставени в Испания от централното правителство и от правителствата на някои автономни области на Magefesa, производител на кухненски прибори от неръждаема стомана и малки домакински електроуреди (ОВ L 5, 1991 г., стр. 18), са обявени за неправомерни и за несъвместими с общия пазар, Кралство Испания не е изпълнило задълженията си по това решение и по член 260, параграф 1 ДФЕС.
- да разпреди на Кралство Испания да заплати на Комисията периодична имуществена санкция в размер на 131 136 EUR за всеки ден забава на изпълнението на Решение по дело Комисия/Испания, посочено по-горе, считано от датата на произнасяне на решението по настоящото дело до датата на изпълнението на посоченото Решение по дело Комисия/Испания;
- да разпреди на Кралство Испания да заплати еднократно на Комисията сума, чийто размер е резултат от умножаването на дневна сума от 14 343 EUR по броя на дните, през които е продължило нарушението, от деня на произнасяне на Решение по дело Комисия/Испания, посочено по-горе, до деня на произнасяне на решение по настоящото дело или до деня, в който тази държава членка е преустановила нарушението, и
- да осъди Кралство Испания да заплати съдебните разноски.

I – Обстоятелства, предхождащи спора

- 2 На 20 декември 1989 г. Комисията приема Решение 91/1, с което тя обявява за неправомерни и за несъвместими с общия пазар помощите, отпуснати от централното испанско правителство и от редица автономни областни правителства на предприятията от групата Magefesa под формата на гаранции по заеми, на един заем при условия, различни от пазарните, на неподлежащи на възстановяване помощи, както и на лихвена субсидия.
- 3 Групата Magefesa се състои — за нуждите на настоящото дело — от четири промишлени предприятия, произвеждащи домакински електроуреди, а именно Industrias Domésticas SA (наричано по-нататък „Indosa“), Cubertera del Norte SA (наричано по-нататък „Cunosa“), Manufacturas Gur SA (наричано по-нататък „GURSA“) и Manufacturas Inoxidables Gibraltar SA (наричано по-нататък „MIGSA“).
- 4 Помощите, които с Решение 91/1 са обявени за неправомерни и за несъвместими с общия пазар, се разпределят по отношение на помощите, отпуснати от Баската автономна област, както следва:
 - гаранция по заем в размер на 300 милиона ESP [испански песети], предоставена пряко на Indosa;

- гаранция по заем в размер на 672 милиона ESP, предоставена на Fiducias de la cocina y derivados SA, управляващо дружество, създадено в Баската област с цел да предоставя на предприятията от групата Magefesa посочените помощи, и
 - лихвена субсидия от 9 милиона ESP.
- 5 Със същото решение към испанските власти е отправено искане да оттеглят гаранциите по заемите, да преобразуват заема с нисък лихвен процент в нормален заем и да съберат неподлежащите на възстановяване помощи.

II – Решение по дело Комисия/Испания

- 6 На 22 декември 1999 г., Комисията предявява срещу Кралство Испания по реда на член 88, параграф 2, втора алинея ЕО, иск за неизпълнение на задължения, предметът на който е да се установи, че последното не е взело в предписаните срокове мерките, необходими за съобразяване с Решение 91/1.
- 7 В Решение по дело Комисия/Испания, посочено по-горе, Съдът преценява, че Кралство Испания не е изпълнило задължението си да приеме необходимите мерки, за да се съобрази с горепосоченото решение, доколкото с него се обявяват за неправомерни и за несъвместими с общия пазар помощите, предоставени на предприятията Indosa, GURSA, MIGSA и Cunosa.

III – Досъдебна процедура

- 8 След произнасянето на Решение по дело Комисия/Испания, посочено по-горе, Комисията и Кралство Испания разменят обемиста кореспонденция във връзка с изпълнението на това съдебно решение.
- 9 Видно от представена преписка пред Съда, макар и дружеството Indosa да е обявено на 19 април 1994 г. в несъстоятелност, последното е продължило своята дейност.
- 10 В отговор на исканията на Комисията за предоставяне на информация от 25 март и 27 юли 2004 г., както и от 31 януари 2005 г. испанските власти посочват по-конкретно с писмо от 31 март 2005 г., че споразумението за ликвидация на Indosa е одобрено на 29 септември 2004 г., че одобрението било оспорено, без това да е довело до суспензивно действие, и че вследствие на това процедурата по ликвидация на активите на Indosa е можело да започне.
- 11 С писма от 5 юли и 16 декември 2005 г. Комисията изтъква, че почти три години след произнасянето на Решение по дело Комисия/Испания, посочено по-горе, Indosa е продължавало своята дейност, процедурата по ликвидация на неговите активи не е започнала и неправомерно отпуснатата помощ не е била събрана. Освен това тази институция е поискала прекратяването на дейността на Indosa и приключване на ликвидацията на неговите активи най-късно до 25 януари 2006 г.
- 12 През същата тази 2006 г. Комисията приема, що се отнася до предприятията GURSA, MIGSA и Cunosa, че Решение 91/1 е изпълнено, тъй като те са прекратили дейността си и активите им са били продадени на пазарни цени.
- 13 С писмо от 30 май 2006 г. Кралство Испания уведомява, че споразумението за ликвидация на Indosa е придобило окончателен характер на 2 май 2006 г.

- 14 Комисията обаче изтъква в поредицата писма, съответно от 18 октомври 2006 г., 27 януари 2007 г. и 26 септември 2008 г., че дейностите на Indosa реално не са прекратени и че неговите активи не са били ликвидирани. Всъщност предоставената от Кралство Испания информация сочела, че дейностите на Indosa продължавали посредством изцяло притежаваното от него дъщерно дружество, а именно Compañía de Menaje Doméstico SL (наричано по-нататък „CMD“), учредено от синдика на Indosa с цел търговия с продукцията на предприятието и на което са прехвърлени всички активи на последното, както и неговият персонал. Преценявайки, че активите на Indosa не са били прехвърлени по открита и прозрачна процедура, Комисията прави извода, че CMD е продължило субсидираната дейност и че следователно ефективното изпълнение на Решение 91/1 изисква възстановяване от CMD на несъвместимите с общия пазар помощи.
- 15 Кралство Испания отговаря с редица писма, сред които и тези от 8 октомври и 13 ноември 2008 г., както и от 24 юли и 25 август 2009 г., видно от които CMD е в несъстоятелност от 30 юни 2008 г. и неговите синдици са направили искане за колективно прекратяване на трудовите договори на целия персонал, което е уважено от компетентния национален орган.
- 16 С писма от 18 август, 7 и 21 септември 2009 г. Комисията иска да ѝ бъде съобщен подробният план, в който да се посочи точната дата на прекратяването на дейностите на CMD, както и по-обстойна информация за процедурата по прехвърлянето на неговите активи, включително и доказателство, че прехвърлянето е извършено при пазарни условия. Тази институция също така иска от Кралство Испания да представи доказателства, с които може да се установи, че обявените за несъвместими помощи са вписани в пасивите на CMD като задължения в масата на несъстоятелността.
- 17 С писма от 21 септември, 13 и 21 октомври 2009 г., Кралство Испания отговаря по същество, че CMD е прекратило дейността си на 30 юли 2009 г., без обаче да изпраща на Комисията искания от нея подробен план.
- 18 На 3 септември 2009 г. бившите служители на CMD учредяват дружество с ограничена отговорност с работническо участие, под името Euskomenaje 1 870 SLL (наричано по-нататък „Euskomenaje“), чиято дейност се състои в производство и търговия с кухненски прибори и с малки електроуреди.
- 19 Вследствие на учредяване на посоченото дружество синдиците на CMD разрешават временното прехвърляне на неговите активи в полза на Euskomenaje до приключване на процедурата по ликвидация на CMD.
- 20 На 23 ноември 2009 г. Комисията изпраща на Кралство Испания на основание член 228, параграф 2 ЕО официално уведомително писмо. В това писмо Комисията посочва, че след като се е запознала със съображенията на тази държава членка или доколкото такива съображения не са изложени, тя си запазва правото да издаде, ако това е необходимо, мотивирано становище в съответствие с тази разпоредба.
- 21 На 26 януари 2010 г. Кралство Испания отговаря на официалното уведомително писмо, като посочва, че Indosa и CMD са в ликвидация и са прекратили дейността си.
- 22 На 22 март 2010 г. Комисията изпраща допълнително официално уведомително писмо до Кралство Испания, с което отправя покана до него, на основание член 260, параграф 2 ДФЕС, да изложи съображенията си в срок от два месеца, считано от получаването му. В това писмо Комисията уточнява, че си запазва правото, след като се запознае със съображенията на тази държава членка или в случай че съображенията не ѝ бъдат изпратени, да сезира Съда по силата на член 260, параграф 2 ДФЕС.

- 23 С писма от 2 и 9 юни 2010 г. Кралство Испания съобщава за предприетите мерки за изпълнение на Решение по дело Комисия/Испания, посочено по-горе. То посочва по-конкретно, че Баската автономна област не е фигурирала в списъка на кредиторите на CMD във връзка с помощите, обявени за неправомерни и за несъвместими с общия пазар с Решение 91/1, но че тя щяла да се конституира като страна в производството по обявяване в несъстоятелност на това дружество с искането в списъка на предявените вземания да бъде вписано вземането, свързано с посочените помощи. На 10 юни 2010 г. тази автономна общност предявява вземане от 16 828,34 EUR. Впоследствие тя коригира неколккратно предявеното вземане, като завишава размера на разглежданото вземане, което според последното предявено от нея вземане от 7 декември 2011 г. възлизало на 22 683 745 EUR.
- 24 С писмо от 7 юли 2010 г. Кралство Испания изпраща на Комисията ликвидационния план на CMD и определението на компетентния национален съдебен орган от 22 юни 2010 г., с което този план се одобрява. Видно от последния, разглежданите неправомерни помощи не фигурират сред приетите вземания. Този план освен това предвижда, че всички активи на CMD следва да бъдат продадени на неговите кредитори, главно на служителите на CMD, като частично обезщетение за техните вземания, освен ако не бъде представена по-добра оферта в петнадесетдневен срок, считано от оповестяването на този план.
- 25 След като не приема разясненията, представени от Кралство Испания, за убедителни, Комисията предявява настоящия иск.
- 26 С определение на председателя на Съда от 13 май 2011 г. се допуска встъпването на Чешката република в подкрепа на исканията на Кралство Испания.

IV – Развитие след сезирането на Съда

- 27 С определение от 12 януари 2011 г. Juzgado de lo Mercantil nº 2 de Bilbao (Испания) разпорежда прекратяването на дейността на CMD и затварянето на неговите обекти.
- 28 На 3 март 2011 г. Баската автономна област подава искане до посочената юрисдикция за прекратяване на дейността на EuskoMenaĵe, извършвана в помещенията на CMD.
- 29 На 10 март 2011 г. посочената общност подава въззивна жалба срещу определението от 22 юни 2010 г., с което се одобрява ликвидационният план на CMD.
- 30 С определение от 16 януари 2012 г. Audiencia Provincial de Bizkaia (Испания) отменя посоченото определение и разпорежда ликвидацията на активите на CMD при условията на свободна, прозрачна и открита за трети лица тръжна процедура.
- 31 С определение от 4 април 2012 г. на Juzgado de lo Mercantil nº 2 de Bilbao в пасива на CMD е вписано задължение от 22 683 745 EUR в полза на Баската автономна област.

V – По допустимостта

A – Доводи на страните

- 32 Подпомагано от Чешката република, Кралство Испания оспорва допустимостта на настоящата жалба с мотива, че Комисията не е изпратила до него мотивирано становище по реда на член 228, параграф 2 ЕО, имайки предвид, че тази разпоредба е приложима в конкретния случай с оглед на обстоятелството, че процедурата е започнала на 20 ноември 2009 г., а именно

преди влизането в сила на Договора от Лисабон. Тази разпоредба предвиждала както изпращането на официално уведомително писмо на съответната държава членка, така и нотификация на мотивирано становище до нея.

- 33 Кралство Испания изтъква, че доколкото член 260, параграф 2 ДФЕС би могло да бъде тълкуван като премахващ етапа по издаване на мотивирано становище, прилагането с обратна сила на тази разпоредба по отношение на процедура, започнала преди влизането в сила на Договора от Лисабон, би било в противоречие с принципите на правната сигурност, на недопускане на прилагане с обратна сила на нормите, предвиждащи по-неблагоприятни санкции, и на законоустановеност на нарушенията и наказанията.
- 34 От точка 42 от Решение от 4 юли 2000 г., по дело Комисия/Гърция (C-387/97, Recueil, стр. I-5047) освен това било видно, че нормите, прогласени в нова разпоредба от договор, се прилагат единствено в случаите, в които всички етапи на досъдебната процедура са осъществени след влизането в сила на този договор.
- 35 Освен това Протокол № 36 относно преходните разпоредби, приложен към Договора за ФЕС, не съдържа разпоредба, която да позволи прилагането на член 260, параграф 2 ДФЕС по отношение на производство, започнало преди влизането в сила на този договор.
- 36 При условията на евентуалност Кралство Испания изтъква, че член 260, параграф 2 ДФЕС не можело да се тълкува в смисъл, че етапът на издаване на мотивирано становище е премахнат от досъдебната процедура. Тълкуването в обратен смисъл щяло да стесни процесуалните гаранции и правото на защита на засегнатата държава членка.
- 37 При условията на евентуалност по отношение на горното според посочената държава членка член 288, първа алинея ДФЕС, съгласно който с оглед на упражняването на областите на компетентност на Съюза институциите приемат регламенти, директиви, решения, препоръки и становища, налага издаването на мотивирано становище в рамките на процедурата, предвидена в член 260, параграф 2 ДФЕС.
- 38 Комисията иска да се отхвърли възражението за недопустимост, повдигнато от Кралство Испания.

Б – Съображения на Съда

- 39 Преди влизането в сила на Договора от Лисабон производството за неизпълнение на решение на Съда, установяващо неизпълнение на задължения на държава членка, произтичащи от правото на Съюза, се уреждаше от член 228, параграф 2 ЕО.
- 40 Съгласно текста на тази разпоредба, ако Съдът установи, че държава членка не е изпълнила свое задължение, което произтича от Договора за ЕО и ако впоследствие Комисията прецени, че тази държава членка не е взела необходимите мерки за изпълнението на решението на Съда, с което е установено това неизпълнение, Комисията издава, след като предостави на държавата членка възможността да изложи съображенията си, мотивирано становище, в което се посочват точките, по които тази държава членка не се е съобразила с това съдебно решение.
- 41 Досъдебната процедура, предвидена в член 228, параграф 2 ЕО, по този начин предвиждаше два последователни етапа, а именно изпращането на официално уведомително писмо до съответната държава членка и издаването на мотивирано становище до последната.

- 42 С влизането в сила на Договора от Лисабон съгласно член 260, параграф 2 ДФЕС, ако Комисията реши, че съответната държава членка не е предприела мерките за изпълнение на решението на Съда, с което се установява неизпълнение, тя може да сезира последния, след като предостави възможност на тази държава да изложи съображенията си.
- 43 Видно от самата редакция на член 260, параграф 2 ДФЕС, тази разпоредба изменя досъдебната процедура, като премахва етапа на издаване на мотивирано становище. Тази процедура вече има само един етап, а именно етапът на изпращането на официалното уведомително писмо до съответната държава членка.
- 44 В настоящото производство по обжалване се поставя въпросът дали досъдебна процедура, започнала преди датата на влизане в сила на договора от Лисабон, а именно 1 декември 2009 г., но която е висяща след тази дата, се урежда от член 228, параграф 2 ЕО или от член 260, параграф 2 ДФЕС.
- 45 В това отношение следва да се припомни, че съгласно постоянната практика на Съда по принцип е предвидено процесуалноправните норми да се прилагат към деня на влизането им в сила (Решение от 8 юли 2010 г. по дело Комисия/Италия, C-334/08, Сборник, стр. I-6869, точка 60, Решение от 29 март 2011 г. по дело ArcelorMittal Luxembourg/Комисия и Комисия/ArcelorMittal Luxembourg и др., C-201/09 P и C-216/09 P, Сборник, стр. I-2239, точка 75 и цитираната съдебна практика и Решение от 29 март 2011 г. по дело ThyssenKrupp Nirosta/Комисия, C-352/09 P, Сборник, стр. I-2359, точка 88, както и Решение от 14 февруари 2012 г. по дело Toshiba Corporation и др., C-17/10, точка 47).
- 46 Разпоредбите, които уреждат хода на досъдебната процедура и които уточняват етапите ѝ, се съдържат в процесуалните норми, приложими в областта. Всъщност изпращането на официално уведомително писмо до съответната държава членка и мотивираното становище до последната са само процесуални способности, които имат за цел да се изпълни задължението на тази държава членка да предприеме мерките, необходими за изпълнението на решението на Съда, с което е установено неизпълнението. Така етапите, които съдържа тази процедура, се отнасят като такива само до задълженията на държавите членки, произтичащи от договорите, и до санкциите, които могат да им бъдат наложени в случаите на неизпълнение на тези задължения.
- 47 Вследствие на това нормите, уреждащи досъдебната процедура, предвидени в член 260, параграф 2 ДФЕС, са процесуални правила, които се прилагат като такива от влизането в сила на тази разпоредба. От това следва, че тези норми следва да се прилагат към всеки иск за установяване на неизпълнение на задължения, предявен след тяхното влизане в сила, и то независимо от обстоятелството, че досъдебната процедура е започнала преди тази дата.
- 48 Принципите на правната сигурност, на недопускане на прилагане с обратна сила на нормите, предвиждащи по-неблагоприятни санкции, и на законоустановеност на нарушенията и наказанията, на които се позовава Кралство Испания, не поставят под съмнение предходните съображения.
- 49 Що се отнася до принципа на правната сигурност, следва да се припомни, че той изисква правната уредба на Съюза да позволява на заинтересованите лица да се запознаят с точния обхват на задълженията, които тя им налага, и че те трябва да имат възможност да се запознаят по недвусмислен начин с правата и задълженията си и да действат съобразно с тях (Решение по дело ArcelorMittal Luxembourg/Комисия и Комисия/ArcelorMittal Luxembourg и др., посочено по-горе, точка 68).
- 50 В това отношение следва да се подчертае, че държавите членки са познавали напълно както задължението си да вземат мерките, които предполага изпълнението на едно решение на Съда, с което се установява неизпълнение от държавата, така и последиците, които неизпълнението

на това задължение може да породи, като се има предвид, че последните са били предвидени в първичното право на Съюза много преди влизането в сила на Договора от Лисабон. При тези условия държавите членки не могат да се позоват на принципа на правната сигурност, за да възразят срещу непосредственото прилагане на новите процесуални норми, съдържащи се в член 260, параграф 2 ДФЕС.

- 51 Също така, що се отнася до принципа на недопускане на прилагане с обратна сила на нормите, предвиждащи по-неблагоприятни санкции, и до принципа на законоустановеност на нарушенията и наказанията, достатъчно е да се установи, че Договорът за ФЕС не внася никаква промяна, от една страна, относно задължението на държавите членки да предприемат мерките, които предполага изпълнението на решение на Съда, установяващо неизпълнение на задължения, и от друга страна, относно санкциите, които могат да бъдат налагани на държавите членки при неизпълнение на това задължение.
- 52 Кралство Испания няма основание също така да се оплаква и от нарушение на правото му на защита, след като в конкретния случай то е имало възможност да изложи своите съображения в отговор както на официалното уведомително писмо, така и на допълнителното официално уведомително писмо. Освен това тази държава членка е била уведомена с последното писмо за обстоятелството, че Комисията е имала намерение да сезира Съда по реда на член 260, параграф 2 ДФЕС.
- 53 Що се отнася до извода, който Кралство Испания прави от Решение по дело Комисия/Гърция, посочено по-горе, съгласно който нормите, съдържащи се в една нова договорна разпоредба, се прилагат само ако всички етапи на досъдебната процедура са осъществени след влизането в сила на този договор, тук се налага констатацията, че то прави неправилен прочит на това съдебно решение.
- 54 Всъщност възражението за недопустимост, повдигнато в рамките на съдебния спор, по който е произнесено Решение по дело Комисия/Гърция, посочено по-горе, се е основавало на предпоставката, съгласно която досъдебната процедура е започнала преди влизането в сила на Договора за ЕС в редакцията му преди влизането в сила на Договора от Лисабон. За да отхвърли това възражение, за Съда е било достатъчно да установи, че противно на твърденията на съответната държава членка, всички етапи на тази процедура са осъществени след влизането в сила на този договор. Същевременно обаче от същото съдебно решение не би следвало да се прави изводът, че ако една от двете посочени фази е била извършена след влизането в сила на посочения по-горе договор, Съдът би стигнал до обратния извод.
- 55 Доводите, изтъквани от Кралство Испания при условията на евентуалност, не биха могли да бъдат уважени на още по-силно основание. Що се отнася до твърдението, съгласно което член 260, параграф 2 ДФЕС не премахва етапа, свързан с издаването на мотивирано становище в рамките на досъдебната процедура, следва да се направи препращане към съображенията, съдържащи се в точка 43 от настоящото решение. Що се отнася до довода, изведен от член 288, първа алинея ДФЕС, достатъчно е да се установи, че тази разпоредба няма никаква връзка с процедурата по член 260, параграф 2 ДФЕС.
- 56 При тези условия повдигнатото от Кралство Испания възражение за недопустимост следва да бъде отхвърлено.

VI – По неизпълнението на задължение

A – Доводи на страните

- 57 Комисията упреква Кралство Испания, че не е предприело мерките, които предполага изпълнението на Решение по дело Комисия/Испания, посочено по-горе, що се отнася до неправомерно отпуснатите на Indosa помощи (наричани по-нататък „разглежданите неправомерно отпуснати помощи“). Всъщност, макар и през 1994 г. последното да е било обявено в несъстоятелност, тези помощи не са били нито събрани, нито вписани като задължения в масата на несъстоятелността на това предприятие.
- 58 Освен това дейността на Indosa е продължила, въпреки обявяването на това дружество в несъстоятелност, на първо време от самото дружество Indosa, а впоследствие от изцяло притежаваното от него дъщерно дружество, CMD. Освен това прехвърлянето на активите на Indosa на CMD се извършило по непрозрачен начин, без обявяването на тръжна процедура.
- 59 Що се отнася до CMD, дружество, което впоследствие също е било обявено в несъстоятелност, според Комисията испанските власти не са доказали, че вземането, свързано с възстановяването на разглежданите неправомерно отпуснати помощи, е било вписано в списъка на задълженията в рамките на производството по несъстоятелност на това дружество преди изтичането на определения срок в допълнителното официално уведомително писмо. Всъщност в окончателния списък на задълженията, който е бил изпратен на Комисията на 1 декември 2009 г., не е било включено задължението за възстановяване на посочените помощи, обстоятелство, изрично потвърдено от испанските власти в техните писма от 2 и от 9 юни 2010.
- 60 Кралство Испания счита обаче, че е предприело всички възможни мерки за целите на изпълнението на Решение 91/1 и на Решение по дело Комисия/Испания, посочено по-горе.
- 61 Що се отнася, на първо място, до вписването на задължението, свързано с възстановяването на разглежданите неправомерно отпуснати помощи в рамките на производството по несъстоятелност на CMD, тази държава членка поддържа, че Баската автономна област е предприела редица мерки, описани в точка 23 от настоящото решение, за вписването на това задължение.
- 62 Що се отнася, на второ място, до прекратяването на субсидираната дейност, Кралство Испания приема, че тя е продължила в помещенията на CMD посредством Euskomenaje. Тази държава членка преценява обаче, че е предприела необходимите мерки за прекратяване на тази дейност.
- 63 Що се отнася, на трето място, до продажбата на активите на CMD, Кралство Испания изтъква, позовавайки се на Решение от 17 ноември 2011 г. по дело Комисия/Италия (C-496/09, Сборник, стр. I-11483), че за целите на изпълнението на задължение за възстановяване на неправомерно отпуснатата и несъвместима с общия пазар помощ е достатъчно в списъка на задълженията на предприятието да бъде вписано задължението за възстановяване на въпросните помощи, като продажбата на пазарни цени на активите на получателя на тази помощ вече не се изисквала.
- 64 И накрая, Кралство Испания изтъква, че публичните кредитори не са могли да ускорят ликвидацията на CMD, тъй като тя се е извършвала под съдебен надзор и по процедурата, предвидена в приложимото национално законодателство.

Б – Съображения на Съда

- 65 За да се определи дали Кралство Испания е приело всички необходими мерки за съобразяване с Решение по дело Комисия/Испания, посочено по-горе, следва да се провери дали размерът на разглежданите неправомерно отпуснати помощи е бил възстановен от предприятието получател. Следва да се установи в това отношение, че спорът, с който е сезиран Съдът, се отнася единствено до отпуснатите на Indosa помощи.
- 66 Най-напред следва да се напомни, че съгласно постоянната практика на Съда по член 228, параграф 2 ЕО датата, към която се преценява наличието на неизпълнение на задължения по тази разпоредба, е датата на изтичане на срока, определен в издаденото въз основа на тази разпоредба мотивирано становище (вж. Решение от 12 юли 2005 г. по дело Комисия/Франция, C-304/02, Recueil, стр. I-6263, точка 30 и Решение от 7 юли 2009 г. по дело Комисия/Гърция, C-369/07, Сборник, стр. I-5703, точка 43).
- 67 След като с Договора за ФЕС в производството по установяване на неизпълнение на задължения на основание член 260, параграф 2 ДФЕС се премахва етапът на издаването на мотивирано становище, както беше посочено в точка 43 от настоящото решение, за дата, към която се преценява наличието на такова неизпълнение на задължения, следва да се приеме датата на изтичане на срока, определен в официалното уведомително писмо, издадено по силата на тази разпоредба.
- 68 В настоящия случай, след като Комисията е изпратила на Кралство Испания допълнително официално уведомително писмо, посочената в предходната точка дата, към която се извършва преценката, е датата, на която изтича срокът, определен в това писмо, а именно 22 май 2010 г.
- 69 Установено е обаче, че на тази дата разглежданите неправомерно отпуснати помощи на Indosa не са били възстановени от последното.
- 70 Освен това не се оспорва, че посочените помощи трябва да бъдат възстановени от CMD, дружество, което е било обявено в несъстоятелност на 30 юни 2008 г., след като е станало правопреемник на Indosa, самото то обявено в несъстоятелност на 19 април 1994 г.
- 71 В случаите, в които неправомерно предоставени помощи трябва да бъдат възстановени от предприятия, които са обявени в несъстоятелност или спрямо които е започнало производство по обявяване в несъстоятелност, чийто предмет е продажбата на активите и погасяването на пасивите, съгласно постоянната съдебна практика обстоятелството, че тези предприятия са изпаднали в неплатежоспособност или са обявени в несъстоятелност, не засяга задължението за възстановяване (вж. по-специално Решение от 6 декември 2007 г. по дело Комисия/Италия, C-280/05, точка 28 и цитираната съдебна практика).
- 72 Също съгласно постоянната съдебна практика възстановяването на предишното положение и отстраняването на нарушението на конкуренцията, настъпило в резултат на неправомерно изплатените помощи, могат по принцип да бъдат осъществени чрез вписване на вземането, произтичащо от възстановяването на съответните помощи, в списъка с предявените вземания (вж. в този смисъл Решение от 15 януари 1986 г. по дело Комисия/Белгия, 52/84, Recueil, стр. 89, точка 14, Решение от 21 март 1990 г. по дело Белгия/Комисия, известно като дело „Tubemeuse“, C-142/87, Recueil, стр. I-959, точки 60—62, Решение от 29 април 2004 г. по дело Германия/Комисия, C-277/00, Recueil, стр. I-3925, точка 85 и Решение от 14 април 2011 г. по дело Комисия/Полша, C-331/09, Сборник, стр. I-2933, точка 60).
- 73 В настоящия случай е безспорно, че Баската автономна област е представила едва на 10 юни 2010 г. искане за вписване на задължението, свързано с възстановяване на разглежданите неправомерно отпуснати помощи, в списъка на предявените вземания в рамките на

производството по обявяване в несъстоятелност на CMD, като се уточнява, че това искане се е отнасяло само до много малка част от помощите, чието възстановяване се изисква с Решение 91/1. Това предявено вземане впоследствие е предмет на редица корекции, като последната от тях е представена на 7 декември 2011 г. Всички тези действия обаче са били извършени след изтичането на определения в допълнителното официално уведомително писмо срок.

- 74 Налага се следователно изводът, че към датата 22 май 2010 г., на която изтича срокът, определен в допълнителното официално уведомително писмо, вземането, свързано с възстановяването на разглежданите неправомерно отпуснати помощи, не е било вписано в списъка на предявените вземания в рамките на производството по несъстоятелност на CMD.
- 75 При тези условия Кралство Испания не може да претендира, че е взело в определения срок всички необходими мерки за изпълнението на Решение по дело Комисия/Испания, посочено по-горе.
- 76 Вследствие на това трябва да се установи, че след като не е взело към датата, на която е изтекъл срокът, определен в допълнителното официално уведомително писмо, изпратено от Комисията по реда на член 260, параграф 2 ДФЕС, всички мерки за изпълнението на Решение по дело Комисия/Испания, посочено по-горе, относно възстановяването от Indosa на помощите, които съгласно Решение 91/1, са обявени за неправомерни и за несъвместими с общия пазар, Кралство Испания не е изпълнило задълженията си по параграф 1 на същия член.

VII – По имуществените санкции

A – Относно периодичната имуществена санкция

1. Доводи на страните

- 77 Комисията преценява, че налагането на имуществени санкции в конкретния случай е необходимо, като се има предвид обстоятелството, че дейността, която се е ползвала от разглежданите неправомерни помощи, е продължила повече от 22 години след приемането на Решение 91/1, на първо време, чрез CMD и на един втори етап, чрез Euskomenaje.
- 78 Що се отнася до действията, извършени след изтичането на срока, определен в допълнителното официално уведомително писмо, Комисията преценява, че те не са преустановили неизпълнението, така както то е установено в Решение по дело Комисия/Испания, посочено по-горе.
- 79 Като приема, че вземането, свързано с възстановяването на разглежданите неправомерно отпуснати помощи, в крайна сметка е било вписано в списъка на признатите вземания с определение от 4 април 2012 г. на Juzgado de lo Mercantil nº 2 de Bilbao, Комисията преценява обаче, че субсидираната дейност е продължила в помещенията на CMD чрез Euskomenaje.
- 80 Комисията припомня обаче, че ликвидационният план на CMD е предвиждал продажбата на неговите активи на бившите работници на последното, които междувременно учредили Euskomenaje, за да продължи субсидираната дейност. Макар и да е вярно, че одобрението за този план е било отменено с едно определение на Audiencia Provincial de Bizkaia от 16 януари 2012 г., тази отмяна не произвела действие по отношение на започналото използване на активите на CMD от Euskomenaje. Всъщност синдиките на последното дружество разрешили на Euskomenaje да използва неговите активи временно и безвъзмездно.

- 81 Що се отнася до размера на периодичната имуществена санкция, Комисията, основавайки се на своето Съобщение SEC(2005) 1658 от 13 декември 2005 г. относно прилагането на член 228 ЕО, актуализирано със Съобщение SEC(2010) 923 от 20 юли 2010 г. (ОВ С 126, 2007 г., стр. 15), предлага той да бъде изчисляван, като определена уеднаквена базисна фиксирана цена се умножи по определен коефициент за тежест и определен коефициент за продължителност. Полученият резултат след това следвало да се умножи по фактор, отчитащ едновременно платежоспособността на извършилата нарушението държава членка и броя на гласовете, с които последната разполага в Съвета на Европейския съюз.
- 82 В настоящия случай Комисията преценява, че периодична имуществена санкция от 131 136 EUR за всеки ден е в съответствие с обстоятелствата и е съразмерна на разглежданото неизпълнение на задължение, както и на платежоспособността на съответната държава членка. Този размер се получавал при умножаването на базисна фиксирана сума от 640 EUR дневно по коефициент за тежест 5 по скала от 1 до 20, по коефициент за продължителност 3 по скала от 1 до 3 и накрая, по един непроменлив фактор, наричан „фактор n“, отразяващ платежоспособността на Кралство Испания, а именно от 13,66.
- 83 Що се отнася най-напред до тежестта на нарушението, Комисията припомня, че разпоредбите на Договора за ФЕС в областта на държавните помощи са от основно значение. Освен това възстановяването на разглежданите неправомерно отпуснати помощи не следвало да среща големи трудности, след като това възстановяване трябвало да се извърши от едно-единствено дружество. Що се отнася, по-нататък, до продължителността на нарушението, неизпълнението на задължения продължавало през период, по-дълъг от 22 години, а именно от нотифицирането на Решение 91/1. Що се отнася, накрая, до периодичността на имуществената санкция, Комисията преценява, че тя би следвало да бъде на дневна база.
- 84 Кралство Испания счита, че в конкретния случай не следва да се налагат имуществени санкции, като се имат предвид по-конкретно действията, насочени към осигуряване на изпълнението на Решение 91/1 и на Решение по дело Комисия/Испания, посочено по-горе, извършени след изтичането на срока, определен в допълнителното официално уведомително писмо.
- 85 На първо място, действията, предприети от Баската автономна област за вписването на вземането, свързано с възстановяване на разглежданите неправомерно отпуснати помощи, така както те са представени в точка 23 от настоящото решение, довели по-конкретно до произнасянето на определение от 4 април 2012 г., с което Juzgado de lo Mercantil nº 2 de Bilbao приема вписването в полза на тази област на вземане в размер от 22 683 745 EUR във връзка с възстановяване на посочените помощи. Всъщност размерът на съответните помощи бил 22 469 459 EUR, а не 22 683 745 EUR, противно на прогнозните преценки на Комисията.
- 86 На второ място, с определение от 12 януари 2011 г. Juzgado de lo Mercantil nº 2 de Bilbao разпорежда прекратяване на дейността на CMD и затваряне на търговските му помещения. На 3 март 2011 г. Баската автономна област поискала също така от тази юрисдикция да разпореди реалното прекратяване на дейността, извършвана от Euskomenaje в помещенията на CMD.
- 87 Що се отнася до използването от Euskomenaje на правата на индустриална собственост на Magefesa, сред които е и марката Magefesa, Кралство Испания изтъква, че ликвидационният план на това последно дружество предвижда прякото предоставяне на тези права на Euskomenaje. Баската автономна област обаче възразила срещу този план и поискала да се замрази ползването на същите тези права. Тази област също така предложила прехвърлянето на посочените права да се извършва по тръжна процедура и по обява, разпространена в рамките на Съюза. Тези предложения обаче не били приети.

- 88 На трето място, като същевременно поддържа, че първоначалният ликвидационен план на CMD, одобрен с определение на компетентната национална юрисдикция от 22 юни 2010 г., предвиждал открита, безусловна и прозрачна тръжна процедура, Кралство Испания изтъква, че Баската автономна област е подала въззивна жалба срещу това определение. На 16 януари 2012 г. то било отменено от Audiencia Provincial de Bizkaia, което разпоредило ликвидацията на активите на CMD да бъде извършена при условията на открита и прозрачна тръжна процедура.
- 89 Във всички случаи Кралство Испания счита, като се позовава на Решение от 17 ноември 2011 г. по дело Комисия/Италия, посочено по-горе, че за доказването на това, че са изпълнени Решение 91/1 и Решение по дело Комисия/Испания, посочено по-горе, е достатъчно да се установи, че националните власти са проявили дължима грижа, за да се осигури вписването на вземането, свързано с разглежданите неправомерно отпуснати помощи, в списъка на предявените вземания.
- 90 Що се отнася до размера на периодичната имуществена санкция, предлаган от Комисията, Кралство Испания изтъква, че той е несъразмерен. Тази държава членка поддържа в това отношение, че настоящото производство се отнася само до едно от четирите дружества от групата Magfesa, които са се ползвали от посочените помощи. По тази причина базисната фиксирана сума следвало да съответства на една четвърт от фиксираната сума, предлагана от Комисията, или 160 EUR за ден.
- 91 Освен това, след като разглежданите неправомерно отпуснати помощи са били отпуснати от автономна област, представляваща 6,24 % от испанския брутен вътрешен продукт (наричан по-нататък „БВП“), и след като националното право задължавало испанското правителство да прехвърли санкциите, които евентуално биха били наложени по настоящото дело, на субдържавните образувания, носещи отговорност за неспазването на правото на Съюза, според тази държава членка базисната фиксирана сума трябвало да бъде определена на 9,98 EUR за ден, което е резултат от умножаването на сумата от 160 EUR по 6,24 %.
- 92 Що се отнася до коефициента за тежест на нарушението, посочената държава членка предлага той да бъде определен на 1, като се има предвид, че националните власти били направили всичко възможно за изпълнение на Решение по дело Комисия/Испания, посочено по-горе. Освен това размерът на извършените от Indosa, CMD и Euskomenaje продажби между 1986 г. и 2010 г. намалял в реално изражение със 77,7 %, докато оставащият персонал представлявал едва 3,3 % от този през 1986 г. Относимият пазарен дял, притежаван през 2002 г. от Indosa, бил много по-голям от притежавания през 2010 г. от Euskomenaje, като този дял спаднал от 8,4 % на 4,1 %. Тези данни доказвали определен спад в нарушаването на конкуренцията, дължащо се на продължаването на разглежданата дейност от Euskomenaje.
- 93 Що се отнася до коефициента за продължителност на нарушението, той следвало да бъде определен на 1, като в конкретния случай продължителността трябвало да бъде преценявана, според Кралство Испания, в светлината на средната продължителност на производствата по несъстоятелност в тази държава, а именно 1 114 дни.
- 94 Вследствие на това Кралство Испания предлага като периодична имуществена санкция да бъде определена сума в размер от 136,33 EUR за ден.
- 95 Що се отнася до периодичността на имуществената санкция, посочената държава членка поддържа, че тази санкция не трябва да бъде на дневна, а на тримесечна база, тъй като съгласно националното право синдиките представят своите доклади веднъж на три месеца.

2. Съображения на Съда

а) Предварителни бележки

96 След като установи, че Кралство Испания не се е съобразило в определения срок с допълнителното официално уведомително писмо, с Решение по дело Комисия/Испания, посочено по-горе, Съдът може да наложи на тази държава членка плащането на периодична имуществена санкция, доколкото неизпълнението продължава до разглеждането на фактите от Съда (вж. в този смисъл Решение от 7 юли 2009 г. по дело Комисия/Гърция, посочено по-горе, точка 59 и цитираната съдебна практика).

97 Следователно е важно да се провери дали случаят е такъв.

б) По продължаването на неизпълнението на задължения

98 За да се определи дали неизпълнението, в което е упрекувано Кралство Испания, е продължило до разглеждането на фактите по настоящото дело от Съда, следва да се преценят мерките, които според тази държава членка са приети след определения в допълнителното мотивирано становище срок.

99 В това отношение следва да се припомни, както беше направено в точка 72 от настоящото съдебно решение, че в хипотезата, в която предприятието — получател на обявените за неправомерни и за несъвместими с общия пазар помощи, е обявено в несъстоятелност, възстановяването на предишното положение и премахването на нарушението на конкуренцията, произтичащо от неправомерно отпуснатите помощи, могат по принцип да се осъществят чрез вписване на вземането, свързано с възстановяването на такива помощи, в списъка на вземанията към предприятието.

100 В конкретния случай на 10 юни 2010 г. Баската автономна област прави искане за вписването на вземане от 16 828,34 EUR във връзка с възстановяването на разглежданите неправомерно отпуснати помощи. И тъй като тази сума е явно по-ниска от всички разглеждани помощи, областта я коригира неколккратно, като според последното предявено от нея вземане на 7 декември 2011 г. размерът ѝ възлиза на 22 683 745 EUR — сума, която съответства на направените от Комисията прогнозни оценки за разглежданото вземане. С определение на Juzgado de lo Mercantil nº 2 de Bilbao от 4 април 2012 г. това вземане е вписано в пасива на CMD в размер на последната сума.

101 С оглед на това последно развитие твърдението на Кралство Испания, съгласно което размерът на съответните помощи е 22 469 459 EUR, а не 22 683 745 EUR, не следва да се разглежда.

102 Следователно трябва да се установи, че вземането, свързано с възстановяване на разглежданите неправомерно отпуснати помощи, е вписано в списъка на приетите вземания в рамките на производството по обявяване в несъстоятелност на CMD.

103 Същевременно обаче и противно на изтъкваното от Кралство Испания, това обстоятелство не е достатъчно само по себе си, за да бъде изпълнено задължението за съобразяване с Решение по дело Комисия/Испания, посочено по-горе.

104 Всъщност, както Съдът вече е посочвал нееднократно, вписването в списъка на приетите вземания на вземането, свързано с възстановяване на разглежданите помощи, позволява да бъде изпълнено задължението за възстановяване единствено ако, в случай че държавните органи не биха могли да си възстановят пълния размер на помощите, производството по обявяване в несъстоятелност доведе до ликвидация на предприятието — получател на

неправомерно отпуснатите помощи, т.е. до окончателно прекратяване на неговата дейност (вж. в този смисъл Решение по дело Комисия/Белгия, посочено по-горе, точки 14 и 15, Решение по дело Комисия/Полша, посочено по-горе, точки 63—65 и Решение от 13 октомври 2011 г. по дело Комисия/Италия, C-454/09, точка 36).

- 105 Важно е да се припомни в това отношение, че възстановяването на обявените за несъвместими с общия пазар помощи има за цел да се предотврати нарушаването на конкуренцията, причинено от конкурентното предимство, от което се е възползвал получателят на тези помощи на пазара в сравнение със своите конкуренти, и по този начин да се възстанови положението, съществуващо преди предоставянето на посочените помощи (вж. в този смисъл Решение от 4 април 1995 г. по дело Комисия/Италия, C-348/93, Recueil, стр. I-673, точка 27 и Решение по дело Комисия/Полша, посочено по-горе, точка 56).
- 106 След като обаче предприятието — получател на неправомерно отпуснатите помощи, е обявено в несъстоятелност и е създадено дружество с цел да продължи част от дейността на обявеното в несъстоятелност предприятие, продължаването на тази дейност без цялостно възстановяване на съответните помощи може да доведе до продължаване на нарушението на конкуренцията, причинено от конкурентното предимство, с което това дружество се е ползвало на пазара в сравнение със своите конкуренти. Така например подобно новосъздадено дружество може, ако това предимство продължава в негова полза, да бъде задължено да възстанови разглежданите помощи. Такъв е случаят по-конкретно, когато е установено, че това дружество продължава реално да разполага с конкурентното предимство, свързано с ползването на тези помощи, по-специално когато то придобива активи на дружеството в ликвидация, без да заплаща в замяна на това цена, съответстваща на пазарните условия, или когато е установено, че създаването на такова дружество има за последица заобикаляне на задължението за възстановяване на посочените помощи (вж. този смисъл Решение по дело Германия/Комисия, посочено по-горе, точка 86). Това се отнася по-конкретно за случаите, в които плащането на цена, съответстваща на пазарните условия, не би било достатъчно, за да компенсира конкурентното предимство, свързано с ползването на неправомерно отпуснатите помощи.
- 107 В подобен случай вписването на вземането, произтичащо от обявените за неправомерни и за несъвместими с общия пазар помощи, в списъка на вземанията, не е достатъчно само по себе си, за да отстрани така възникналото нарушение на конкуренцията.
- 108 Предходните съображения не се оборват от Решение от 17 ноември 2011 г. по дело Комисия/Италия, посочено по-горе. Всъщност от това съдебно решение не е видно, че макар и вземането, свързано с разглежданите помощи, да е било вписано в списъка на вземанията в рамките на производството по обявяване в несъстоятелност на получателя на тези помощи, последният е могъл да продължава своята дейност, въпреки че помощите не са били изцяло възстановени.
- 109 В точка 68 от настоящото решение беше установено, че в конкретния случай неправомерно отпуснатите помощи не са били реално възстановени. Затова следва да се провери дали към датата на разглеждането на фактите по делото от Съда свързаното с ползването на тези помощи конкурентно предимство продължава да съществува.
- 110 В това отношение редица материали от преписката, представена пред Съда, сочат, че Euskomenaje продължава реално да се ползва от това предимство. Всъщност поредните действия, извършени по време на производството по обявяване в несъстоятелност на CMD, сочат, че тези действия са имали за цел да осигурят приемственост в субсидираната дейност, въпреки че разглежданите неправомерно отпуснати помощи не са били изцяло възстановени.

111 По-конкретно, видно от преписката:

- ликвидационният план на CMD, одобрен с определение от 22 юни 2010 г. на Juzgado de lo Mercantil nº 2 de Bilbao, е предвиждал по същество, че всички активи на това дружество ще бъдат продадени ан блок на неговите кредитори, които в основната си част са били бившите му работници, като частично обезщетение за техните вземания, като се уточнява, че вземането, свързано с разглежданите неправомерно отпуснати помощи, към онзи момент не е фигурирало сред приетите вземания,
- малко преди одобряването на този план е било учредено дружеството Euskomenaje, чиято дейност по същество е еднаква с извършваната дотогава от CMD, а именно от бившите работници на последното,
- видно от писмо, изпратено на 17 февруари 2011 г. от баското правителство до председателя на управителния съвет на Euskomenaje, ликвидационният план на CMD е преследвал „ясно целта за приемственост на дейността чрез новосъздадено дружество, което не би било отговорно за задълженията на CMD“,
- Euskomenaje използва индустриалната собственост на Magefesa, чиято марка Magefesa му е предоставена директно, т.е. без тръжна процедура и напълно безвъзмездно, видно по-конкретно от писмата от 3 декември 2010 г. и 10 март 2011 г., изпратени от Баската автономна област до Juzgado de Primera Instancia nº 10 de Bilbao,
- възражението на Баската автономна област срещу посоченото предоставяне не е било уважено,
- макар и по въззивна жалба, подадена от Баската автономна област, след като е сезиран Съдът, ликвидационният план на CMD да е бил отменен с определение от 16 януари 2012 г. на Audiencia Provincial de Bizkaia, синдиките на това дружество междуременно са разрешили временното прехвърляне на неговите активи на Euskomenaje до приключване на производството по ликвидация на CMD напълно безвъзмездно, без оповестяване, без прехвърляне на правото на собственост и „в противоречие с елементарните принципи на производството по обявяване в несъстоятелност“, видно по-конкретно от писмото, посочено в трето тире на настоящата точка,
- независимо от определението от 12 януари 2011 г., с което се решава прекратяването на дейността на CMD и закриването на неговите обекти, Euskomenaje продължава да произвежда домакински уреди в съоръженията на CMD, като използва неговите сгради, машини и индустриална собственост, видно от искането, подадено на 3 март 2011 г. от Баската автономна област до Juzgado de lo Mercantil nº 2 de Bilbao, насочено именно към това, да се прекрати дейността на Euskomenaje, която е продължавала в съоръженията на CMD.

112 С оглед на тези материали от преписката, представена пред Съда, следва да се направи изводът, че конкурентното предимство, свързано с ползването на разглежданите неправомерно отпуснати помощи, продължава по начин, по който междуременно извършеното вписване на вземанията, свързани с възстановяването на тези помощи, в списъка на вземанията не е достатъчно, за да се изпълнят Решение 91/1 и Решение по дело Комисия/Испания, посочено по-горе.

113 С оглед на предходното, следва да се констатира, че неизпълнението на задължение, в което е упрекувано Кралство Испания, е продължило до разглеждането на фактите по настоящото дело от Съда.

114 При тези условия Съдът счита, че осъждането на Кралство Испания да заплати периодична имуществена санкция, е подходящо финансово средство, което да го подтикне да вземе необходимите мерки за преустановяване на констатираното неизпълнение и за осигуряване на цялостното изпълнение на Решение 91/1, както и на Решение по дело Комисия/Испания, посочено по-горе.

в) По размера на периодичната имуществена санкция

i) Предварителни бележки

115 Следва да се припомни, че Съдът преценява по всяко дело имуществените санкции, които следва да определи, с оглед на обстоятелствата в конкретния случай (вж. Решение от 12 юли 2005 г. по дело Комисия/Франция, посочено по-горе, точка 86 и Решение от 14 март 2006 г. по дело Комисия/Франция, C-177/04, Recueil, стр. I-2461, точка 58).

116 За тази цел предложенията на Комисията не обвързват Съда и представляват само полезна отправна точка. По същия начин насоки като съдържащите се в съобщенията на Комисията също не обвързват Съда, но допринасят за гарантиране на прозрачността, на предвидимостта и на правната сигурност в дейността на тази институция (вж. Решение от 10 януари 2008 г. по дело Комисия/Португалия, C-70/06, Сборник, стр. I-1, точка 34 и Решение от 7 юли 2009 г. по дело Комисия/Гърция, посочено по-горе, точка 112).

117 Що се отнася до налагането на периодична имуществена санкция, Съдът е постановил, че тази санкция трябва да бъде определяна в зависимост от необходимата степен на принуда, така че държавата членка, която не се съобразява с решение, установяващо неизпълнение на задължения, да промени поведението си и да преустанови нарушението, в което е упреквана (вж. в този смисъл Решение от 12 юли 2005 г. по дело Комисия/Франция, посочено по-горе, точка 91).

118 При упражняване на правото си на преценка в тази област Съдът трябва да определи периодичната имуществена санкция, по такъв начин че тя да бъде, от една страна, съобразена с обстоятелствата и от друга страна, съразмерна на установеното неизпълнение, както и на платежоспособността на съответната държава членка (вж. Решение от 12 юли 2005 г. по дело Комисия/Франция, посочено по-горе, точка 103 и Решение от 14 март 2006 г. по дело Комисия/Франция, посочено по-горе, точка 61).

119 Затова критериите, които трябва да се вземат предвид при преценката на Съда, за да се гарантира принудителният характер на периодичната имуществена санкция с оглед на еднаквото и ефективно прилагане на правото на Съюза, по принцип са продължителността на нарушението, степента на неговата тежест и платежоспособността на съответната държава членка. При прилагането на тези критерии Съдът трябва да отчете по-конкретно последиците от неизпълнението за частните и за публичните интереси, както и необходимостта да се постигне спешно изпълнение на задълженията от съответната държава членка (вж. Решение от 12 юли 2005 г. по дело Комисия/Франция, посочено по-горе, точка 104, Решение от 14 март 2006 г. по дело Комисия/Франция, посочено по-горе, точка 62 и Решение по дело Комисия/Португалия, посочено по-горе, точка 39).

ii) По продължителността на нарушението

120 Продължителността на нарушението трябва да се преценява с оглед на момента, в който Съдът разглежда фактите, а не на момента, в който последният е сезиран от Комисията (вж. Решение от 14 март 2006 г. по дело Комисия/Франция, посочено по-горе, точка 71 и Решение по дело Комисия/Португалия, посочено по-горе, точка 45).

- 121 При тези условия, след като Кралство Испания не успява да докаже, че неизпълнението на задължението му да се съобрази с посоченото по-горе Решение по дело Комисия/Испания в неговата цялост, е действително преустановено, следва да се приеме, че това неизпълнение продължава повече от десет години, което представлява изключително дълъг период от време.
- 122 Освен това е важно да се вземе предвид, че след приемането на Решение 91/1 до датата, на която Съдът обсъжда фактите, са изтекли повече от 22 години.
- 123 Една такава продължителност в настоящия случай подлежи в още по-голяма степен на критика, като се има предвид, че броят на получателите на обявените с Решение 91/1 за неправомерни и за несъвместими с общия пазар помощи е бил малък, че те са били поименно посочени в него, както и в Решение по дело Комисия/Испания, посочено по-горе, и че точният размер на сумите, които подлежат на възстановяване, е уточнен в това решение. С оглед на тези обстоятелства изпълнението на посоченото Решение по дело Комисия/Испания не е трябвало да срещне големи затруднения.
- 124 Средната продължителност на производствата по несъстоятелност, на която се позовава Кралство Испания, за да обясни своята забава в изпълнението на Решение по дело Комисия/Испания, посочено по-горе, не може да оправдае такава забава с оглед на обстоятелството, че тази държава членка е предприела реални действия за преустановяване на разглежданото неизпълнение едва малко след датата, на която е сезиран Съдът от Комисията и дори главно след тази дата, както е видно от точки 23—31 от настоящото решение.
- iii) По тежестта на нарушението
- 125 Що се отнася до тежестта на нарушението, следва да се припомни основополагащият характер на разпоредбите от Договора за ФЕС в областта на държавните помощи (Решение от 7 юли 2009 г. по дело Комисия/Гърция, посочено по-горе, точка 118).
- 126 Всъщност нормите, на които се основават както Решение 91/1, така и Решение по дело Комисия/Испания, посочено по-горе, представляват израз на една от основните задачи, възложени на Съюза по силата на член 3, параграф 3 ДЕС, а именно установяването на вътрешен пазар, както и на Протокол № 27 относно вътрешния пазар и конкуренцията, който по силата на член 51 ДЕС представлява неразделна част от Договорите и съгласно който вътрешният пазар включва система, гарантираща, че няма нарушаване на конкуренцията (вж. Решение от 17 ноември 2011 г. по дело Комисия/Италия, посочено по-горе, точка 60).
- 127 Значението на разпоредбите на Съюза, нарушени в случай като този по настоящото дело, се изразява по-конкретно в обстоятелството, че възстановяването на обявените за неправомерни и за несъвместими с общия пазар помощи се премахва нарушението на конкуренцията, причинено от осигуреното с тези помощи конкурентно предимство, и че с това възстановяване получателът губи предимството, с което се е ползвал на пазара в сравнение със своите конкуренти (вж. в този смисъл Решение от 4 април 1995 г. по дело Комисия/Италия, посочено по-горе, точка 22 и Решение по дело Германия/Комисия, посочено по-горе, точка 75).
- 128 Що се отнася до неизпълнението, установено в настоящото дело, е важно да се констатира, че Решение по дело Комисия/Испания, посочено по-горе, е било изпълнено по отношение на трима от четиримата получатели на неправомерно предоставените помощи, до които се отнася Решение 91/1. Освен това е безспорно, че отпуснатите на Indosa помощи представляват приблизително само една пета от всички помощи, които са били предмет на това решение и на Решение по дело Комисия/Испания, посочено по-горе.

129 Вследствие на това не се оспорва, че част от отпуснатите на Indosa помощи не е възстановена към днешна дата.

130 Освен това, макар и Кралство Испания да е предприело съвсем наскоро редица действия, доказващи сериозна воля за преустановяване на разглежданото неизпълнение, безспорно е, че тези действия са извършени едва малко след датата, на която е сезиран Съдът и дори повечето от тях — след тази дата. Следователно тази държава членка не е проявявала необходимата дължима грижа в продължение на години наред.

iv) По платежоспособността на Кралство Испания

131 По отношение на платежоспособността на Кралство Испания следва да се отчете най-новото развитие на инфлацията и на БВП на тази държава членка, такова каквото то е към момента на обсъждането на фактите от Съда.

132 В това отношение, не може да бъде приет доводът на Кралство Испания, съгласно който в конкретния случай платежоспособността трябва да отразява платежоспособността на Баската автономна област, а не на държавата членка като такава. Достатъчно е да се припомни в това отношение, че възлагането от държавата членка на задачата за възстановяване на неправомерна и несъвместима с общия пазар помощ на нейните региони не може да даде каквото и да било отражение върху прилагането на член 260 ДФЕС. Всъщност, макар и всяка държава членка да е свободна да разпределя във вътрешен план правомощията между централната власт и регионите по свое усмотрение, по силата на същия този член единствено тя носи отговорност пред Съюза за изпълнението на произтичащите от правото на Съюза задължения (вж. във връзка с член 226 ЕО Решение от 10 юни 2004 г. по дело Комисия/Италия, C-87/02, Recueil, стр. I-5975, точка 38).

v) По периодичността на имуществената санкция

133 Що се отнася до периодичността на вноските по имуществената санкция, на ответната страна следва да се наложи периодична имуществена санкция на дневна основа.

134 В това отношение искането на Кралство Испания за налагане на периодичната имуществена санкция на тримесечна основа не може да бъде уважено, като се има предвид, от една страна, изключително дългият период на установеното неизпълнение и от друга страна, спешната необходимост то да бъде прекратено незабавно.

vi) Извод

135 С оглед на предходното Съдът счита, че е подходящо да се наложи периодична имуществена санкция в размер от 50 000 EUR на ден.

136 Като се имат предвид всички тези доказателства, Кралство Испания следва да бъде осъдено да заплати на Комисията по сметка „Собствени ресурси на Европейския съюз“ периодична имуществена санкция в размер на 50 000 EUR за всеки ден забава при прилагането на необходимите мерки за съобразяване с Решение по дело Комисия/Испания, посочено по-горе, считано от датата на обявяването на настоящото решение до датата на изпълнението на посоченото Решение по дело Комисия/Испания.

Б – По еднократно платимата сума

1. Доводи на страните

- 137 Комисията предлага при изчисляването на еднократно платимата сума да се приложи методът, състоящ се в определяне на фиксирана основна сума от 210 EUR на ден, умножена на първо време по коефициент за тежест и по „фактор n“, чиито стойности са идентични с предлаганите за изчисляване на периодичната имуществена санкция (съответно 5 и 13,66), и впоследствие, на второ място, по броя на дните, през които е продължило неизпълнението. Така размерът на еднократно платимата сума би следвало да се получи като резултат от умножаването на 14 343 EUR по броя на дните, изминали от датата на произнасянето на Решение по дело Комисия/Испания, посочено по-горе, до датата на изпълнението от държавата членка на нейните задължения или, ако това не бъде направено, до датата на произнасяне на настоящото решение.
- 138 Като се позовава на същите доводи като изтъкнатите във връзка с периодичната имуществена санкция, Кралство Испания предлага основният размер на еднократно платимата сума да бъде разделен на четири с цел да се отрази обстоятелството, че е имало изпълнение на съдебното решение по отношение на трима от четиримата получатели на разглежданите неправомерно отпуснати помощи, и след това резултатът да бъде умножен по 6,24 %, за да се отчете обстоятелството, че тази цифра съответства на дела на Баската автономна област от испанския БВП. По този начин би се получил основен размер от 3,28 EUR. Впоследствие би следвало да се приложи същият коефициент за тежест и същият непроменлив фактор „n“ като предлагания за периодичната имуществена санкция. Така размерът на посочената еднократно платима сума би трябвало да бъде равен на резултата от умножаването на 44,80 EUR по броя на дните, през които е продължило неизпълнението.
- 139 Кралство Испания иска освен това при изчисляване на еднократно платимата сума периодът от деня на подаване на възражението за недопустимост, повдигнато по настоящото дело, до деня, в който Съдът ще се произнесе по това възражение, да бъде приспаднал от броя на дните, през които е продължило неизпълнението.

2. Съображения на Съда

- 140 Следва да се припомни предварително, че при упражняването на даденото му право на преценка в разглежданата област Съдът има право да наложи кумулативно периодична имуществена санкция и еднократно платима сума (Решение от 7 юли 2009 г. по дело Комисия/Гърция, посочено по-горе, точка 143).
- 141 Налагането на еднократно платима сума трябва във всеки конкретен случай да бъде функция от всички релевантни елементи, свързани както с характеристиките на установеното неизпълнение на задължения, така и с действията на самата държава членка, срещу която е образувано производството по член 260 ДФЕС. В това отношение този член предоставя на Съда широко право на преценка, за да реши дали да бъде наложена такава санкция (вж. в този смисъл Решение от 7 юли 2009 г. по дело Комисия/Гърция, посочено по-горе, точка 144).
- 142 В настоящия спор всички правни и фактически елементи, довели до установеното неизпълнение на задължения, са показател, че ефективното предотвратяване на бъдещо повторение на аналогични нарушения на правото на Съюза изисква по своето естество приемането на възпиращи мерки, каквото е налагането на еднократно платима сума.

- 143 При тези обстоятелства задача на Съда е при упражняване на правото си на преценка да определи размера на еднократно платимата сума, по такъв начин че тя да бъде, от една страна, съобразена с обстоятелствата, а от друга страна, съразмерна на установеното изпълнение, както и на платежоспособността на съответната държава членка (Решение от 7 юли 2009 г. по дело Комисия/Гърция, посочено по-горе, точка 146).
- 144 Сред релевантните фактори в това отношение са елементи като периода, през който е продължавало изпълнението, в което е упрекувана държавата членка, след произнасяне на установяващото го съдебно решение, както и тежестта на нарушението (вж. Решение от 17 ноември 2011 г. по дело Комисия/Италия, посочено по-горе, точка 94).
- 145 Обстоятелствата, които следва да се вземат предвид, са видни по-конкретно от съображенията, изложени в точки 120—130 от настоящото съдебно решение, относно продължителността и тежестта на изпълнението. Така, беше установено, от една страна, че изпълнението продължава вече повече от десет години, считано от датата на произнасяне на Решение по дело Комисия/Испания, посочено по-горе, както и над 22 години от приемането на Решение 91/1 и от друга страна, че изпълнението на това съдебно решение не е трябвало да среща големи затруднения, като се има предвид, че броят на получателите на разглежданите неправомерно отпуснати помощи е бил малък, че те са били поименно посочени и че сумите, подлежащи на възстановяване, са били уточнени в това решение.
- 146 Що се отнася до искането на Кралство Испания, посочено в точка 139 от настоящото решение, то не може да бъде уважено, като се има предвид, че обсъждането от Съда на повдигнатото от тази държава членка възражение за недопустимост няма никаква връзка с продължителността на изпълнението, в което тя е упрекувана.
- 147 Въз основа на всичко гореизложено Съдът приема, че справедливата преценка на обстоятелствата в конкретния случай налага еднократно платимата от Кралство Испания сума да бъде определена на 20 милиона евро.
- 148 Следователно Кралство Испания трябва да бъде осъдено да заплати на Комисията по сметка „Собствени ресурси на Европейския съюз“ еднократно платимата сума от 20 милиона евро.

VIII – По съдебните разноски

- 149 По смисъла на член 138, параграф 1 от Процедурния правилник загубилата делото страна се осъжда да заплати съдебните разноски, ако е направено такова искане. След като Комисията е направила искане за осъждане на Кралство Испания и последното е загубило делото, то следва да бъде осъдено да заплати съдебните разноски. Съгласно член 140, параграф 1 от същия правилник, съгласно който държавите членки, встъпили по делото, понасят направените от тях съдебни разноски, Чешката република следва да понесе направените от нея съдебни разноски.

По изложените съображения Съдът (голям състав) реши:

- 1) **Като не е приело към датата, на която е изтекъл срокът, определен в допълнителното официално уведомително писмо, издадено на 18 март 2010 г. от Европейската комисия на основание член 260, параграф 2 от ДФЕС, всички мерки, които предполага изпълнението на Решение от 2 юли 2002 г. по дело Комисия/Испания (C-499/99) относно възстановяването от страна на Industrias Domésticas SA на помощите, които с Решение 91/1/ЕИО на Комисията от 20 декември 1989 година относно помощите, предоставени в Испания от централното правителство и от правителствата на някои автономни области на Magefesa, производител на кухненски прибори от неръждаема**

стомана и на малки електроуреди, са обявени за неправомерни и за несъвместими с общия пазар, Кралство Испания не е изпълнило задълженията си по параграф 1 на същия този член.

- 2) Осъжда Кралство Испания да заплати на Европейската комисия по сметка „Собствени ресурси на Европейския съюз“ периодична имуществена санкция в размер на 50 000 EUR за всеки ден забава в прилагането на мерките, необходими за съобразяване с посоченото Решение по дело Комисия/Испания, считано от датата на произнасянето на настоящото решение до датата на изпълнението на същото Решение по дело Комисия/Испания.
- 3) Осъжда Кралство Испания да заплати на Европейската комисия по сметка „Собствени ресурси на Европейския съюз“ еднократно платимата сума от 20 милиона евро по сметка „Собствени ресурси на Европейския съюз“.
- 4) Осъжда Кралство Испания да заплати съдебните разноски.
- 5) Чешката република понася направените от нея съдебни разноски.

Подписи